

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

Aquest número 15 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50 — ESTRANGER, 2,50 pessetes

Caïm no era republicà

Caïm, el cèlebre personatge bíblic que per enveja i per odi va assassinar el seu germà, ho podem ben dir, no era republicà.

L'enveja caïnita, de la qual a vegades ha parlat mestre Unamuno, és una herba maleïda que al nostre camp no floreix.

El bizantinisme, el divisionisme, l'escissionisme és defecte més propi dels partits que gaudeixen les delícies capuanes del poder que no pas dels que travessen el desert de l'oposició.

El perill i les penalitats de la lluita fan florir entre els homes la fraternitat.

El que passa és que ara, a l'esquerra, hi ha massa pervinguts.

I són aquests republicans nous els que no van actualment a l'hora.

Molts d'ells no són més que vils arribistes que s'han aproximat al republicanisme perquè és d'aquesta banda d'on ve l'olor d'escudella.

Aquests desinteressats partidaris dels que guanyen, quan a la monarquia facin més bon "caldo", emigraran allí amb la cullera i la forquilla.

Ja podrien començar a desfilar tot seguit. Farien a les nostres idees un gran bé.

Els han impedit ara, en aquestes eleccions, l'"entente" esquerrana.

Volen l'Ajuntament per a ells sols.

Si la batalla es perd, a aquests mals germans podem donar les gràcies.

DEL MOMENT

Vibració col·lectiva

Més de cinc-cents actes públics han estat celebrats a Espanya diumenge passat, segons ha declarat als periodistes el ministre de la Governació.

No ha dit el ministre als informadors quin ha estat el caràcter d'aquests actes públics. No obstant, per la lectura de la Premsa, es comprèn que la major part han estat actes d'oposició, mítings en els quals, bé per sol·licitar l'amnistia, bé per fer propaganda electoral, bé per fer afirmacions sindicals, com el del Palau de Belles Arts de Barcelona, ha estat combatut el règim monàrquic.

¿Es Espanya un país sense pols, com afirmà un dia En Francesc Silvela? No. Aquests cinc-cents actes públics celebrats a tot el país, vibració immensa que ha sorgit de les profunditats, on el dolor i la injustícia seuen en el mateix banc, les veus dels oradors que han parlat en aquestes cinc-centes assemblees, s'eleven fins els alcàssers, no respectats ja per la voluntat sobirana del poble, i ens diuen que Espanya té pols, que s'agita, que viu, que ha despertat del somni mil·lenari per a incorporar-se a la fila dels pobles que senten les inquietuds, les fretures de l'hora que passa. Les multituds que han concorregut a aquests actes, a més a més d'un ideal i un pensament al cervell, duïen el gest desimbolt de la seva protesta personal.

¿Què els diu, aquest clamor, a les classes dirigents? Que no han pogut influir en res,

en l'esperit del poble, cinc anys de represió cuenta: 1919-1923; set anys de dictadura, de persecució subreptícia, de promences incomplides, de restitucions fallacioses, de pacificació dels esperits, que tenia més de necròpolis que de manifestació de vida d'un poble que es resisteix a morir.

No es pot vaticinar què succeirà demà. És difícil endinsar-se en aquest instant impalpable que ens separa del nou dia. Però si jutgem per les pròpies paraules del ministre, curulles d'optimisme, segons ell—car l'equanimitat dels milers de ciutadans que foren presents als actes alludits demostra la compenetració del poble amb els que governen—, ben altra ha estat la significació de les assemblees de diumenge. És evident que aquests milers de ciutadans han donat proves de "cordura" i "prudència", que no han ocorregut disturbis ni mals majors. Però mai els pobles estan més propers a les convulsions demolidores que en aquests minuts que fan com qui reposa. Reconcentrats, fa l'efecte que renunciïn a l'acció; els pobles, però, també tenen les seves fallàcies; no renuncien, no; el que passa és que la tempesta, mentre es congria, sembla xuclar l'aire de l'espai perquè no faci remor, i perquè, en esclatar el tro, el llamp ja hagi fet la seva.

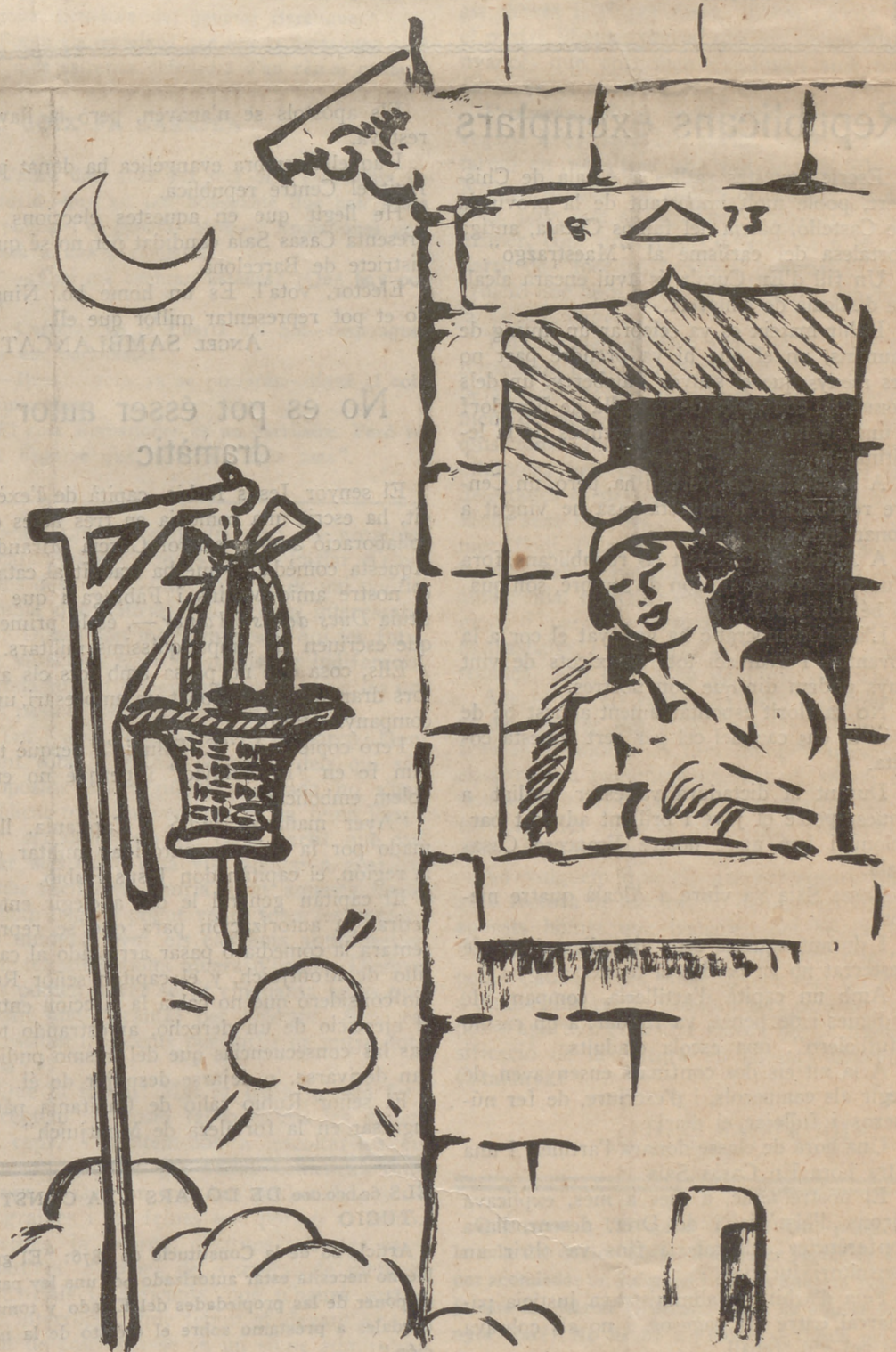
Quinzé anys fa que el poble lluita amb un passat vergonyós. Durant aquests tres iustres penosos ha sofert amb estoïcisme vexacions i tiranies; ha suportat amb paciència les bravates, les fanfàrries d'un règim que prengué com a enviliment una cosa que només era un respecte mal entès. També, però, a aquest respecte li ha arribat la

fi: el poble també s'ha cansat de sofrir, d'esperar.

I ara, què? Podríem dir amb Cèsar: "Alea jacta est!" La sort està decidida! Sí! La sort està llançada! La jornada del passat diumenge, com la d'altres diumenges i altres dies que vindran, són l'encarnació su-

blim d'un poble que en el dolor immens del seu sacrifici diari es resisteix a morir i va elaborant, amb lentitud, amb dolor, però amb fermesa inflexible, amb voluntat infinita, la història d'un esdevenidor més digne que el present i el pretèrit.

ANGEL PESTAÑA

Nit de Caramelles

—Apa, noia, que aquest any et podem cantar amb alegria, perquè ja ets ben nostra!

Angel Pestaña alliberat

Diuenge, a les nou del matí, Angel Pestaña sortia de la presó. I l'home, amb aquell somriure comprensiu i humà, es dirigí a casa seva. arranjà les poques coses que tenia per resoldre, i sortí al carrer. Hi havia un míting al Teatre Espanyol. Hi parlaven Macià, Casanoves, Ventura Gassol. I Pestaña, que no és polític, però que té l'espiritualitat obrera ficada al moll dels ossos, entrà a l'escenari i escoltà des d'un recó les paraules inflamades d'humanitat i de germanor dels oradors. Tots ombregaven per un món millor. Els uns des del seu punt de vista; els altres des d'una altra barricada. Però això no volia pas dir que, davant de l'enemic comú, davant d'un Poder dictatorial, davant d'unes autoritats que es mantenen per la censura i el despotisme, no agermani, en aquests moments, homes de tendències tan disperses com Pestaña i Macià; com Casanoves i Gassol. Hi ha un fons d'humanitat en tots nosaltres. I aquest fons d'humanitat és el desig d'assolir un ambient de llibertat que pugui fer factible l'expandiment d'una democràcia en la qual tots els homes puguin lluitar per un millorament de la classe treballadora, de l'element intel·lectual, sense temença que un llapis roig els barrarà el pas de la llibertat de pensament.

El míting de l'Esquerra Republicana de Catalunya...

...va ésser un acte polític; un acte revolucionari; un acte vibrant. En aquell acte no parlaven pas els oradors; parlava el poble; en aquell acte no calia dir que s'era republicà i catalanista; tots portaven en la marca del front el que han fet en aquests vuit anys de dictadura vergonyant; parlava el poble, que havia comprès que havien fet molt més per la llibertat de Catalunya, per la llibertat individual, per la llibertat de pensament, l'exili de Francesc Macià, Marcellí Domingo, Ventura Gassol, Joan Casanoves, Lluís Companys, Aiguader i Miró, els empresonaments de Amadeu Aragay, Lluhi i Vallescà, de tots els que eren presents, que no pas la casuística i l'habilitat de dir paraules revolucionàries sense passar pel pes de la Llei.

El míting de l' "Esquerra Republicana de Catalunya" va evidenciar quin era el veritable esperit d'aquests moments, perfectament revolucionaris.

Ara és hora, ciutadans, d'actuar.

Poc ens interessin les eleccions. Poc ens interessin els fets municipals. El que volem és, de moment, quelcom més transcendent que una acta. Volem resoldre d'un cop el problema de Catalunya i la implantació d'una República a Espanya.

I això val molt més que assolir uns districtes i unes actetes de regidors!

Republicans exemplars

Escriu aquestes ratlles a Alcalà de Chisvert, poble molt important de la província de Castelló, pàtria del famós Cucala, antiga fortalesa del carlisme al "Maestrazgo".

Un fill d'En Cucala és avui encara alcalde d'Alcalà de Chisvert.

I ahir mateix es va celebrar un míting de jaumins, en el que hi va prendre part no res menys que el senyor Salaberry, un dels homes de confiança del castellà de Frosdorf i una de les glòries més legítimes de la legitimitat.

A Alcalà de Chisvert hi ha, però, un Centre republicà, i a aquesta casa he vingut a donar una conferència jo.

A Alcalà de Chisvert els republicans, fora d'uns quants que ho són de sempre, són quasi bé tots nous.

L'ideal democràtic ha guanyat el cor a la joventut, i avui ací tots els xicots de vint anys podem dir que són nostres.

No ha florit espontàniament aquest bé de Déu ni ens cau del cel per cert aquesta collita.

Durant la dictadura va ésser exiliat a aquest poble el jove i brillant advocat barceloní i bon amic nostre Francesc Casas Sala.

Casas Sala va viure a Alcalà quatre mesos.

I durant aquests cent vint dies el nostre desterrat no va perdre el temps.

Amb un capità d'artilleria, company de fatigues i de penes, va fundar, a un casino "futbolero", una escola d'adults.

A la nit els dos confinats ensenyaven de llegir als camperols, i d'escriure, de fer números i fullejar el diari.

Una hora de classe donava l'artiller. I una altra hora En Casas Sala.

El nostre amic, a més a més, explicava lliçons d'història i de Dret, desenrotllava conferències culturals, i fins va obrir un consultori jurídic.

Feia d'àrbitre i administrava justícia patriarcal entre els pagesos, i no els cobrava res pel seu treball.

Quan els desterrats se'n van anar, va sortir el poble, plorant, a acomiadar-los a l'estació.

Els apòstols se n'anaven, però la llavor restava.

I aquella sembra evangèlica ha donat per fruit el Centre republicà.

He llegit que en aquestes eleccions es presenta Casas Sala candidat per no sé quin districte de Barcelona.

Elector, vota'l. És un home bo. Ningú no et pot representar millor que ell.

ANGEL SAMBLANCAT

No es pot ésser autor dramàtic

El senyor Jesús Rubio, capità de l'exèrcit, ha escrit una comèdia en tres actes en col·laboració amb el senyor García Miranda. Aquesta comèdia — que ha traduït al català el nostre amic Molins i Fàbrega i que es titula *Dues dones i l'amor* —, és la primera que escriuen els simpatiquíssims militars.

Els, cosa que no passa amb tots els autors dramàtics, han trobat un empresari, una companyia. Però...

Però copiem de "El Diluvio", perquè terim fe en "El Diluvio" i perquè no ens volem embolicar:

"Ayer mañana acudí a Capitanía, llamado por la primera autoridad militar de la región, el capitán don Jesús Rubio.

El capitán general le dió a elegir entre retirar la autorización para que se representara la comedia o pasar arrestado al castillo de Montjuich, y el capitán señor Rubio consideró que no cabía la elección entre el ejercicio de un derecho, arrojando todas las consecuencias que del mismo pudieran derivarse, o dejarse despojar de él.

El señor Rubio salió de Capitanía para ingresar en la fortaleza de Montjuich"

ELS 60.000.000 DE DOLARS I LA CONSTITUCIÓ

Article 86 de la Constitució de 1876: "El gobierno necesita estar autorizado por una ley para disponer de las propiedades del Estado y tomar caudales a préstamo sobre el crédito de la nación."

I, segons l'article 18 de la mateixa Constitució: "La potestad de hacer las leyes reside en las Cortes con el rey."

La representació es donava a benefici de les famílies de Galán, García Hernández i Sancho, a les quals creiem que hom pot compadir i ajudar lliurement, perquè no hi ha cap llei en cap país del món que prohibeixi a l'home ésser bo, pietós, humà.

Però... Però tornem a cedir la paraula a "El Diluvio":

"El coronel de Montjuich, señor Suárez de Deza, llamó a los oficiales de su regimiento y les comunicó que si sabía que alguno de ellos había asistido al festival, lo arrestaría. Nos parece esta afirmación tan categórica como poco razonable, una arbitrariedad.

Ante las amenazadoras palabras del señor Suárez de Deza, los oficiales que tenían adquiridas localidades para ir a la función las devolvieron. Y con ello quedó, seguramente, complacido el señor Suárez de Deza, quien dirá, probablemente, que su conciencia está tranquila porque sabe que ha cumplido con su deber".

Però és que hom no pot escriure una comèdia i estrenar-la? És que escriure una comèdia és delictuós? És que és delictuós ésser autor dramàtic?

Esperem la protesta de la Societat d'Autors.

L'amargor del sucre

Bé, senyors, ja no tenim censura. Ja tornen a estar restablertes aquelles garanties constitucionals que havien estat desades a la cambra dels malendregos. Ja vivim normalment, segons es diu per les esferes oficials. El govern Aznar, en vigílies de les eleccions municipals, ha volgut deslliurar-nos de la càrrega feixuga que representa la mordassa i no tenir dret ni a xiular. Felicitem-nos-en i esperem alegres i confiats el proper restabliment del llapis roig i la suspensió de garanties, conjuntament amb l'estat de guerra, que no ha de tardar a venir. Sense aquestes armes, no hi ha Govern que s'aguantí vint-i-quatre hores a Espanya.

Acceptem, doncs, aquest terrosset de sucre tan amargant que ens ha estat ofert. Perquè aquesta mica de llibertat de reial ordre la trobem amargant, ens fa fer escarafalls sense tenir-ne ganes. I a fe que és contra la nostra bona voluntat.

Nosaltres hauríem volgut que, en pujar al Poder els qui governen la nació, haguessin passat "borrón y cuenta nueva" en el panorama polític espanyol. Que ens haguessin estalviat la feina de parlar de coses tan ingrates com consells de guerra, processos, presidis i exilis. ¿Què haurien costat quatre ratlles més a la "Gaceta", d'amnistia total pels encartats de desembre cap ençà? ¿Perquè aquest interès a mobilitzar gent, embrutar paper, contestar preguntes i fer l'orini quan es parla de reclusos i exiliats?

El sucre que ens han dat és molt amarg. Té regust d'homes valents que sofreixen unes condemnes als presidis de la nació. Té regust de companys entranysables que són lluny de nosaltres i no saben quan tornaran. Té amargor de presoners polítics, aquests presoners que no saben quan seran restituïts al si de la família...

¿I d'això en diuen normalitat? ¿On és la pacificació dels esperits tan decantada?

A Espanya, la normalitat ben entesa governativament, és la de rebre i callar. La de deixar-se agafar i podrir-se en els caus infectes que són les nostres presons. La de tornar-se tísic en els calabossos de Montjuich. La de mirar per sobre els Pireneus i no poder tornar a casa. Aquesta és la normalitat de ministre, d'home que amb una mà aguanta la càrtera i amb l'altra fuma la breva que no s'acaba mai...

Aquesta és la mesura pacificadora per la qual es desviuen tots!

Volem una Amnistia àmplia, general, que ens torni els màrtirs de l'ideari de la llibertat: els que estan separats de nosaltres per les reixes d'una presó i els que són terres enllà. Tots els que delinquiren per no pensar com pensen els de dalt. Tots els qui han sacrificat la seva llibertat per a portar-la a tots plegats.

Llibertat per tots! Amnistia per tothom, o que es converteixi la nació en una immensa presó, perquè igual que els condemnats, que els que hi ha a l'exili, pensa la major part del poble i, com ells, ha delinquit.

DOMÈNEC DIUMENGE

INTENCIONS

L'OMBRA NEGRA DEL CONVENT

En 1760, Diderot — el nostre estimat Diderot — escriu *La monja*, novella famosa pel seu to violentament, francament anticlerical. La novella no s'havia de publicar fins 1796, ja mort Diderot — mort em sembla en 1784 (1) —, i morta la Revolució a mans de la vil gentussa de Termidor.

La monja li fou suggerida a Diderot per un fet veritable. En 1759 una jove monja, Susanna Simonin, cansada dels turments i mals tractes que sofria al convent, s'adreçà als tribunals per a trencar els seus vots. El marquès de Croismare, amic de Diderot, s'interessà per la pobra religiosa i demanà per ella la protecció de la Gran Cambra. Però, malgrat l'interès del senyor de Croismare, la monja perdé el seu procés i no pogué retornar a la llibertat.

Després — fóra llarg d'explicar el com i el perquè —, Dionís Diderot escriu la famosa novella que, a pesar de la seva altíssima moralitat, la societat estúpida i corrompuda del Directori tenia per un llibre llibertí.

En aquesta novella de Diderot es conta com una noia, odiada pels seus pares, és reclosa en un convent. I es conten els turments que la noia sofreix al convent: l'histèricisme de les companyes, la reclusió en un "in-pace", l'alimentació deficient, les penitències espantoses, el safisme de la superiora...

La Monja fa l'efecte d'un fulletí truculent? Sí, sí; malgrat el seu innegable valor literari, fa l'efecte d'un fulletí truculent, d'una cosa melodramàtica i falsa.

Però... Però a Barcelona, avui — en plena època del maquinisme, de la més refinada civilització —, hi ha un convent, el de les Adoratrices. La gent en diu "el convent de la Punxa". Aquest convent és al carrer de Consell de Cent entre els de Casanova i Villarreal.

En aquest convent — que entre el poble no té massa bona fama — ha passat el següent segons informació d'un diari: la matinada del dia 17 del passat març, volien saltar al carrer, fugint del convent, tres noies. Aquestes tres noies tenen, respectivament, vint i setze anys, i els seus noms corresponen a les inicials C. B., C. S. i M. G.

Un grup de noctàmbuls, un petit grup de noctàmbuls, indecisos davant l'insòlit del cas, s'apropa a les tres noies. I les tres noies diuen que volen fugir del convent pels mals tractes que hi reben; perquè no els permeten veure llurs familiars, uns dies amb el pretext que estan castigades, i altres amb el de que no és convenient per a llur educació; perquè quan a alguna li permeten veure la família, sempre ha d'ésser en presència d'una monja per tal que així no pugui parlar de res que al règim interior del convent faci referència; perquè l'alimentació és pessima i els tractes pitjor que l'alimentació; i perquè no hi poden viure més.

El sereno ha cridat uns policies que prenen nota de tot això. Una de les noies diu:

—Almenys, si no ens ajuden a fugir, diguin-ho a les nostres famílies, que, sens dubte, no saben el tracte a què estem sotmeses.

De sobte, a la tàpia apareixen unes monges, tapen la boca a les noies i se les enduen amb violència.

Ara vindrà el càstig.

Aquest és el fet. Sols n'ha parlat un diari, El Diluvio, en el seu número del 19 de març d'aquest any. No n'he sabut res més, no se n'ha ocupat ningú més. S'ha fet el silenci més espès entorn d'aquest llastimosíssim episodi social.

Per què?

Lluís CAPDEVILA

(1) Cito de memòria, perquè escriu aquest article en una pagesia en la qual mai no han entrat llibres.

60.000 ciutadans han contribuït a la subscripció que "El Diluvio" obrí en favor de les famílies de Galán i García Hernández.

1.000, escassament, foren els de la subscripció als "leales".

No cal cap comentari.

El general Burguete i el seu fill han estat arrestats. L'un complirà l'arrest a Càdiz. L'altre a Badajoz.

Normalitat, garanties, etc., etc.

Correu de l'Estranger

LA DIPLOMACIA FEIXISTA I LA SEVA EVOLUCIÓ

La política exterior d'Itàlia ha sofert en aquests darrers temps un canvi en rodó. El darrer discurs del senyor Grandi ho explica clarament. És un discurs que marca una evolució indubtable de la diplomàcia feixista.

Ja, en els seus discursos més recents, el Duce havia moderat en gran manera el to agressiu dels seus punts de vista. Després de l'acord naval va declarar al corresponsal d'una agència americana:

"Cal esperar que l'acord tingui afortunades conseqüències en la crisi econòmica que travessem totes les nacions del món i que contribueixi a aminorar la crisi del treball. Hom pot veure encara en aquest acord el pròleg feliç de la conferència del desarmament. La Itàlia no ha vacil·lat, davant d'aquest ideal suprem, a prendre la iniciativa dels sacrificis."

Com no evocar davant aquestes paraules de solidaritat internacional, aquells altres discursos del Duce en els quals s'afirmava en tota la seva originalitat la doctrina feixista, és a dir, l'expressió de l'antiliberalisme i de l'antidemocràtic agermanats a un ideal d'hegemonia universal?

Però ara això ja no és allò. El dictador de la política italiana i els oradors governamentals que segueixen la seva direcció eviten, actualment, totes les ocasions de defraudar les aspiracions democràtiques dels altres pobles. El mateix Grandi ha volgut explicar aquesta nova tàctica:

"Hi hagué un moment—ha dit—en el qual Itàlia tenia necessitat de recórrer a l'egoisme sagrat de la seva llibertat i del seu dret. Però avui dia aquesta fórmula ja no satisfà enterament el nostre esperit. L'horitzó és més vast. Els nostres ulls volen esguardar més enllà. La grandesa d'una nació es mesura per la importància dels interessos que ha de defensar i també per la noblesa de les seves obligacions. Tenir clara consciència d'una missió que hem de complir, heu-vos ací el mòbil d'una gran nació. Aquesta llei moral, ideal i, per tant, universal, constitueix la norma i l'objectiu de la Itàlia feixista."

Si volguéssim, però, descobrir les causes reals d'aquest nou esperit de col·laboració i l'origen d'aquesta flamant moral, les trobaríem, sens dubte, en la crisi financiera, econòmica i social que sofreix Itàlia. Mussolini ha acabat per comprendre que els problemes actuals no es resolen amb paraules. I s'ha decidit a acceptar una visió més conciliant i més pràctica de les coses.

LA GRANDESA I LA MISÈRIA D'UN POBLE

Als Estats Units són un país en el qual no manca cap dels elements útils que poden fer feliç un poble, cap d'aquells elements que permeten de viure confortablement sense el recurs de nacions estrangeres.

No res no els falta. Fins fa ben poc, els 120 milions de nordamericans semblaven a punt de realitzar l'ideal quant al benestar material de la humanitat.

Els nordamericans, ens deien aquells que venien de visitar aquella gran república, ignoren la misèria. Els obrers cobren un salari quatre o cinc vegades més gran que els de llurs companys d'Europa. Alguns d'aquests salaris arriben a cent pessetes diàries. Allò, en resum, és un Edèn.

La divisa dels grans industrials era, en efecte:

"Donem grans salaris per tal que els mateixos obrers siguin grans consumidors"

Admirable divisa, en suma, que tot demòcrata havia d'aprovar entusiàsticament. Però, ai!, la fragilitat de les coses humanes... En un moment la perspectiva ha canviat. I ara hi ha als Estats Units uns sis o set milions d'obriers sense feina. Com ha tingut lloc aquest canvi tan radical?

Precisament perquè en aquell país hi ha massa de tot. Massa blat, massa cotó, massa bestiar, massa automòbils, massa fàbriques, massa or, massa de tot... Sis milions d'obriers sense feina, perquè hi ha massa de tot! Paradoxa? No. Lògica.

LES DONES I LA POLÍTICA

Cal remarcar la sortida apoteòsica de la presó de Madrid, dels líders republicans firmants del manifest de desembre.

Cal remarcar els besos que les dones del poble posaren a les mans d'Alcalá Zamora i Ferran de los Ríos.

S'HA TORNAT BON XICOT

El general Berenguer—president del Consell de Ministres quan foren afusellats els capitans Galan i García Hernández—diu que està molestat perquè el Govern no el va assabentar de l'indult del capità Sediles, que sols conegué per la Premsa.

I diu que ell s'hauria sumat a l'indult, però que li ho havien de dir...

Es un contrast. Tot un contrast!

A LES ARMES!

Alvaro de Albornoz va dir que ells, els republicans alliberats, seguien sense preocupar-se de Corts ordinàries ni extraordinàries, i que el seu lema no és: A les urnes, sinó "A les armes!"

A les armes, fills del poble, el jorn de glòria ja ha arribat!...

DOMÈNEC LATORRE

Ha mort, recentment, aquest catalaníssim republicà. Home d'ideals, cordial i generós, ha d'ésser enyorat pels qui foren els seus amics.

Treballador incansable, animat d'un esperit cooperativista acèrrim i digne company, havia estat fundador de moltes entitats ben conegudes.

Reposi en pau el qui en vida fou En Domènec Latorre.

NO HO CREIEM

S'ha parlat de què el Govern vol derogar la famosa llei de Jurisdiccions.

Serà veritat, tanta dolcesa? I cal! Què han de derogar, els ministres d'ara!

Com la quitxalla, permeti-se'ns que cridem: —Llengua!

PITJOR ENCARA

No hi ha censura... Però hi ha codi de Galo Ponte, encara...

En darrer anàlisi, el mal ha vingut de què els Estats Units han tractat de vendre productes a l'estranger en quantitats enormes i, comprar-hi, en canvi, molt poques coses, gairebé no res. I l'estranger no ha volgut ni ha pogut satisfer aquests desigs immoderats.

Ara els Estats Units han de reorganitzar-se. Han de reconstruir la seva economia malmesa. I cal que cerquin, si volen reeixir, una base menys egoista, més justa, més humana.

Preparatius electorals

Pot dir-se que diumenge va començar la campanya electoral. En diferents llocs de la ciutat i també en alguns pobles de fora, tingueren lloc bastants mitings i conferències, organitzades pels partits que pretenen administrar les caixes municipals. Actes aquests que, precedits d'una empaperada per les parets, ens recorden vuit anys endarrera, quan la vida política del país era un estira-i-arroça dels homes que, un rera l'altre, remenaven les cireres del país. Sempre els mateixos, sempre! Ni per casualitat en sortia un de nou amb prou ganes de treballar, que volgués diferenciar-se dels altres. Allò era el caos, senyors. Però el que vingué després, amb aquell tretze de tan "mala ombra", fou caos i mig. Les promesses del primer moment varen tornar-se aigua-calenta, i les dictadures no serviren per altra cosa que per enfangar-nos més.

Així hem arribat a les eleccions que

NI DÉU HO ENTÉN

Diuen que ara hi ha llibertat de Premsa... Però cada dia són denunciats i recollits més diaris...

Llibertat, llibertat!

LA FE S'HA PERDUT

Romanones ha dit que el govern faria eleccions sinceres...

Però ningú no creu en la sinceritat del govern...

No hi creuen els constitucionalistes...

No hi creuen els republicans...

No hi creuen els socialistes...

No hi creu ningú, fora dels romanonistes.

COM MES SEREM, MES RIUREM

Han estat arrestats el general Burguete, el capità defensor de Sediles, el capità Rubio, el comandant Burguete...

Es a dir, els veritables cavallers de l'espasa...

CAP VIU, A L'HORA DE L'APATI...

Davant les eleccions municipals hom tracta de desvirtuar els fets més evidents...

Recordem...

Quins foren els elements que van contribuir al triomf de la Dictadura de Primo de Rivera? Quins foren els elements que van contribuir a sostenir-la?

Quins foren els elements que van ajudar la segona dictadura del general Berenguer?

Foren els mateixos que ara es destaquen com els més estrenus defensors d'un règim caduc...

EL COIX FA BARRILA

L'altre dia, quan els fets dels estudiants de Madrid—que en tan honorable lloc han posat la policia i el general Mola—, Romanones preguntà a uns periodistes:

—¿Qué me cuentan ustedes? ¿Qué hay por ahí?

—Carreras en la Puerta del Sol—respongueren els periodistes.

—Bueno; pues ya se cansarán—digué el coix Romanones.

El coix Romanones és un barrilaire. Però no pot negarse que té molt "mala pata".

Per la cultura

Dintre poques setmanes es celebrarà la Diada del Llibre. Aquesta festa tan simpàtica ens porta a la ment dues coses que hauríem de comentar amb recança.

Citarem primerament la munió d'articles que amb massa freqüència surten en revistes i diaris on hom es queixa de la migrada venda que assolixen els llibres Catalans. Després, i això és vertaderament trist tenir-ho que remarcar, la poca afició que hi ha per les lletres a Catalunya.

¿Com és possible que una regió com Catalunya, que és tota cor, que s'afanya per recobrar les seves llibertats perdudes i treballa amb delit per a construir una Catalunya puixant, deixi enrera una cosa primordial com la cultura? Aquesta regió tan patriòtica, que té fills en l'exili i que tantes proves d'amor té donades envers tota obra Catalana, no pot pas permetre que els seus escriptors morin d'inanició!

Si bé hom no pot ni deure oblidar que foren els autors de la renaixença els qui donaren el primer impuls a les lletres Catalanes, tampoc no s'ha d'oblidar que aquest impuls ha estat i és mantingut pels autors moderns. Aquests, amb llurs obres, enriqueixen les nostres lletres i donen a Catalunya el fruit del seu cervell per tal que el poble se n'aprofiti i així esdevingui culte. Ells posen el menjar espiritual a l'abast de tothom, i el poble no deu defugir la responsabilitat que té de contribuir a la puixança de la Pàtria.

La puixança d'un poble s'assoleix solament amb la cultura. Com més culte és un poble, més fort esdevé, i nosaltres, catalans, fills d'una raça activa, intel·ligent i democràtica, volem ésser, davant del món, un poble culte.

Però, per assolir això, hem de llegir, i hem de llegir molt! No ens conformem com molts fan, amb llegir el diari solament, puix que això fóra com alimentar-se d'un sol menjar tota la vida, sinó que vulguem llegir llibres i, si pot ésser, llibres escrits en el nostre idioma, per tal que les sàvies ensenyances que enfermen s'endinsin amb més força en el nostre cor.

Procurem entrar en les llibreries, no una vegada l'any, sinó ben sovint, i així despertarem en nosaltres una passió pels llibres. No ens dolguin els diners esmerçats en llibres, puix que el llegir no és un gaudiment efímer, com una sessió de cinema o bé un partit de "foot-ball", ans al contrari és una fruïció que hom té sempre al seu abast dins la seva biblioteca.

Tots hauríem d'ésser avars en el sentit de posseir un tresor en llibres, i hauríem de cobejar, com l'avar que té set d'or, l'enriquiment del nostre tresor mitjançant noves adquisicions. Quin plaer infinit el posseir una biblioteca ben repleta! Quantes hores de delectança es passen amb un llibre a la mà! Hom sent les més pregones emocions: l'amor, l'odi, l'alegria; viu durant unes hores la vida dels personatges que l'autor descriu amb genial mestria; es sent emportat a regions i paratges desconeguts; plora; riu; es trasbalsa, i en tancar el llibre ho fa amb recança, com qui deixa un ésser estimat.

Ara bé; si els escriptors amb llurs obres assolixen fer desvetllar la nostra ànima i fer-nos assaborir les més dolces emocions, nosaltres en pagament els hem de donar el nostre ferm ajut per tal d'encoratjar-los a fer prolífica la seva obra per a honra i glòria de Catalunya.

No vulguem que els nostres autors tinguin fretura de lectors; no deixem en l'oblit aquests homes que treballen pel bé de la Pàtria. Demostrem una vegada més que el poble Català és un poble de cor que respon a qualsevulla crida lloable, i tots com un sol home aportem el nostre esforç per la intensificació de la cultura en aquesta benedida Catalunya!

H. C. SANTEUGINI

Què passa a l'Hospital Clínic? Què passa a la sala del doctor Sòria? Per ésser republicà es pot acomiadar un infermer? Qui és aquesta monja que ha delatat l'infermer? Qui és aquest senyor Paré? No hi ha a l'Hospital Clínic més grans a remeiar?

Cal posar aquest afer en clar, senyor Paré cap dels infermers, senyor Burgos, administrador de l'Hospital Clínic!

J. T. R.

De la conferència d'Unamuno a l'Ateneu de Madrid sobre Bolívar el libertador

(Copiat de la Premsa diària)

"No puedo olvidar las escenas de mi primera llegada a Madrid; aquella primera carga brutal contra los estudiantes, a los que se ha dado en llamar "chiquillería seudointelectual", "mozalbetes". ¡Que me apunten de mozalbote honorario!

No puedo olvidar aquellas brutales escenas, que en ningún país civilizado se registran; pero me parece natural y humano. Hay quien no puede tolerar que en las calles se le discuta. ¡Claro que no tiene más que un remedio para evitarlo, que es el de marcharse!

La sangre de Rizal està dando patria a Filipinas, y otra sangre nos darà patria a nosotros.

La patria no se asienta con sangre; sólo se asienta con República.

Compara a Bolívar con Don Quijote, vencido en Barcelona por el bachiller manchego de la Blanca Luna; no sé si ahora — dice Unamuno — algún bachiller catalán de la Blanca Peseta ahogará el gesto bolivariano de la ciudadanía española. Y puesto que ese bachiller nos habla de problemas abstractos y concretos, yo le diré que lo abstracto es el régimen, y lo concreto es el rey.

Ocurrieron los sucesos de Vera de Bidasoa, y el obispo de Pamplona pidió el indulto, no al jefe del Gobierno, ni al rey, sino al director general de la Guardia civil, para sentar la mentira de que la Guardia civil era quien pedía la condena.

Luego ha venido el fusilamiento del generoso y noble Galán, que ha venido a hacer un papel parecido al que hizo Riego en su tiempo.

(Se dan vivas a Galán y García Hernández).

Y ahora viene lo de los estudiantes, que son los únicos que tienen conciencia de su españolismo. Ahora mismo se està culpando de todo esto a una especie de sobreministro, a un director general de Seguridad, que es el único responsable.

Me doy cuenta de que no es acaso ocasión de sarcasmos, cuando hay por medio sangre. Se quiere imponer a este pueblo un régimen por medio de violencias; se quiere imponer por sangre; se quiere imponer por el palo. Como no bastan los pobres mercenarios obligados a sostener eso que llaman el orden, todavía se invita a una patrulla de mamporreros. Es sangre que hay por medio".

Espurnes de la setmana

No és pas, tot hi essent-ho, una hora electoral. Cal tenir ben present això. El moment no és pas propici a unes eleccions municipals, tot i que falten pocs dies per a la resolució del poble.

Qui sap si pot ésser que quan es publiquin aquestes notes, les eleccions hauran estat ajornades una vegada més.

El moment, catalans, republicans, és de revolució.

No hem pas de creure que amb un règim de normalitat, evolutiu, el poble aconseguirà la justícia que demana el país.

Aquelles responsabilitats de l'any 1921 han estat augmentades per les responsabilitats contretes en els vuit anys indignes que portem vivint!

Però és que heu oblidat els 20.000 morts d'Àfrica que reclamen justícia?

Es que no us recordeu de la llei de fugues?

Es que no us recordeu del procés de Vera i de les Drassanes?

Es que no penseu amb el que succeí fins arribar a la vista de la causa "dita" de Garraf?

El liberalisme de Romanones

—Predicar-ho és una cosa, però aquests estudiants volen posar-ho en acció, i això ja no hi ha qui ho aguant!

Es que ja no penseu que encara s'han de liquidar les responsabilitats dels que trossejaren la voluntat ibèrica?

Cal que tingueu present que hi ha vint mil mares espanyoles que perderen llurs fills al Marroc, en l'aventura fatídica i trista del Marroc, i que no han estat exigides les responsabilitats a aquells homes que produïren aquelles víctimes.

Heu de pensar, amics, que ja no és possible viure amb més pau i amb més tranquil·litat fins que no hàgim resolt el problema de dignitat que tenim davant de nosaltres. Fins que no estiguin exigides i complides aquelles responsabilitats, els catalans i els republicans no haurem pas acomplert amb el nostre deure.

I pensar que davant d'aquesta lluita magna, d'aquesta batalla memorable i necessària, hi ha gent que s'empetiteix pensant en unes actes de regidors!

Quina pena produeixen, aquests homes que no vinculen la seva sort al risc d'una aventura revolucionària i que es desfan en comentaris casuístics per a demostrar una raó i una veritat que té la falsedat d'un sofisme!

Es una hora de claredat i de raons verticals: O amb nosaltres o contra nosaltres.

Amb Catalunya i la República, o contra Catalunya i contra la República!

Un pacte electoral no és pas, ara, una maniobra per a guanyar més o menys llocs. Un pacte electoral com el proposat per "Esquerra Republicana de Catalunya" al Partit Catalanista Republicà era el mitjà de poder assolir una majoria municipal que donaria, de fet, un govern revolucionari i republicà a la ciutat de Barcelona.

Si no hi ha hagut pacte, no ha estat pas

per culpa dels elements de l'"Esquerra Republicana de Catalunya", que l'ha ofert. Cagui sobre els que no l'han acceptat la responsabilitat d'una possible majoria municipal de la "Lliga", en el cas que hi hagi eleccions. Encara que nosaltres creiem que, per ventura, potser no n'hi haurà!

Barcelona, per culpa d'aquests pobres homes que no lluquen més enllà de les realitats municipals i espesses, és avui més "província" que mai; és avui més "provinciana" que mai. Quan Barcelona era cap de moviments lliberadors, quan Barcelona era el bressol de totes les inquietuds revolucionàries; quan Barcelona enlairava el nom de Pi i Margall o de Nicolau Salmerón; quan Barcelona donava al país la pauta revolucionària de l'"Assemblea de Parlamentaris", no es preocupava del que passava arreu de la seva capitalitat, perquè tothom estava abocat a la inquietud revolucionària, republicana o social de Catalunya. Era a Madrid, a Saragossa, a València, a Bilbao, a Sevilla, que la gent es preguntava: "Què passa, a Barcelona?". Ara Barcelona viu fent una migdiada vergonyant, i quan es desperta al capvespre, tot i comprant els diaris de la nit, es pregunta, com qualsevol "provincia" de quarta categoria: "Què haurà passat, avui, a Madrid?", donant per reconquerida la capitalitat a Madrid, que avui és fogar de totes les protestes i de totes les revolucions.

Cambó: l'estabilització de la pesseta i l'"anarquista de Terrassa". Quin home aquest que viu com un pèndol que va de les realitzacions crematístiques a les grotesques sortides de pallaso de circ tronat!

Aquest Ventosa i Calvell, que sempre ha estat un home de dreta, no ens ha enganyat pas. Quin pobre home també és aquest ministre representant d'En Cambó!

Ministeri de testaferrós! Ministeri d'homes de palla! Ministeri de saldos per liquidació!

I això és el que se'n creia deslliurat el país després del cop d'Estat del 13 de setembre?

Quin exemple el de les esquerres madrilenyes aplegant-se totes per a fer de l'Ajuntament de Madrid la primera Junta republicana del país! Quina pena que ens fan avui dia les dictadures de les capelletes!

Nosaltres sempre hem proclamat l'excel·lència de l'espiritualitat de la ciutat enfront de l'enaltiment del camp! Però ara rectificuem. Ara creiem que, com deia molt bé el doctor Serra, de Lleida, en mig de les ovacions contínues del públic, cal que les comarques facin una marxa sobre Barcelona per a reconquerir el dret a l'espiritualitat, símbol de liberalisme i de catalanisme imperant!

Ens dol que el "Partit Catalanista Republicà" no hagi anat al pacte amb l'"Esquerra Republicana de Catalunya", i ens dol perquè junts haguessin donat la pauta necessària a Catalunya davant de l'enemic comú: els monàrquics de la "Lliga" i els enemics forasters.

Hem de retre cada dia un homenatge de pensament a Galán i a García Hernández. Hem de recordar-nos cada dia del capità Sediles i dels seus reclusos; hem de mantenir ben pura la nostra amistat i la nostra germanor per tal que les materialitzacions dels homes no es corrompin!...

La idea de la llibertat i de la república ha d'ésser tan plena de puresa, que no deuen arribar-hi els esquixos electorals.

Però és que no heu vist que les eleccions municipals han estat el parany que han llençat al mercat els esperits tortuosos de Romanones i de Cierva, de Bugallà i de Ventosa, per a trencar el front únic antimonàrquic?

Endavant, amics, tots els que sou catalans i republicans! Endavant, per la llibertat i per la República! Per Catalunya i per la nova Espanya!

Res no podem esperar de la putrefacció actual. No res. Penseu-ho bé!

UNA NOTA INTERESSANT

Traduïm de la Premsa diària: "Amb l'arrest de dos mesos i un dia imposat pel general Berenguer al general Burguete, s'invalida la fulla de serveis d'aquest per a l'ascens. Hi ha que tenir present que el general Burguete és el número 1 de l'escala de tinents generals i que, per tal, li correspon l'ascens a capità general.

Invalidada llur fulla de serveis amb la nota de l'arrest, ja no pot, reglamentàriament, ascendir. El número 2 de l'escala és el general Berenguer.

El general Berenguer, doncs, passa a ocupar el número 1 per a l'ascens a capità general."

P. E. P.—Es massa llarga, aquesta. Podieu fer-ho més curt.

S. M.—Massa llarg. Escurceu-ho i torneu-lo a enviar.

E. B.—Arreglada, anirà.

J. V. G.—Massa violenta. No pot anar.

Pep Roc.—Cal, abans, que respongueu del que heu escrit.

J. T. R.—Va.

G. D.—Depèn de l'espai que tinguem.

Ll. G.—De cap manera. Hi ha coses molt més interessants que el que heu escrit.

M. P.—D'això en dieu versos? Per nosaltres, són bunyols.

Ciudadà R.—Calma, calma! Recordeu-vos d'aquell refrany: "Un bon dinar fa de bon esperar".

Imp. "L'Esquella" i "La Campana", Om, 8